

GREENPEACE

Αθήνα, 6 Μαρτίου 2007

ΥΨΙΣΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

Οι κλιματικές αλλαγές είναι ο μεγαλύτερος σύγχρονος κίνδυνος που καλείται να αντιμετωπίσει ολόκληρη η ανθρωπότητα, αφού απειλούν άμεσα ή έμμεσα κάθε πτυχή της ζωής μας σε περιβαλλοντικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Ήδη, τα πρώτα σοβαρά σημάδια των κλιματικών αλλαγών καταγράφονται σε όλο τον πλανήτη.

Η αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών έχει επείγοντα χαρακτήρα, αφού τυχόν καθυστερημένη δράση μπορεί να αποδειχθεί αναποτελεσματική και να οδηγήσει σε μη αντιστρεπτές επιπτώσεις, όπως προειδοποιεί η επιστημονική κοινότητα.

Η εξοικονόμηση ενέργειας και η ουσιαστική προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) αποτελούν τη μόνη ρεαλιστική, αποτελεσματική, βιώσιμη και οικονομική λύση για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και την εξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας.

Η προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ αποτελεί περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα υψίστης σημασίας για τη χώρα. Η προτεραιότητα αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται καθοριστικά υπόψη σε περιπτώσεις στάθμισης με άλλες προτεραιότητες, δεδομένης και της σημαντικής συμβολής των ΑΠΕ στην τοπική, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η εγκατάσταση έργων ΑΠΕ αποτελεί κατά τεκμήριο πράξη προστασίας του περιβάλλοντος και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται. Ως εκ τούτου, η εγκατάστασή τους θα πρέπει κατ' αρχήν να επιτρέπεται σε όλη την επικράτεια, ακόμη και μέσα σε προστατευόμενες περιοχές, με την προϋπόθεση ότι θα προηγείται μελέτη που θα καταδεικνύει ότι δεν θίγονται ουσιαστικά οι περιοχές αυτές, δεν παρέχεται καλύτερη εναλλακτική λύση, ενώ η εγκατάσταση και λειτουργία τους γίνεται με τις ελάχιστες πιθανές επιπτώσεις. Παράλληλα, οι χωροθετούσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνουν και να προωθούν την εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ μέσα και κοντά σε οικιστικά σύνολα, ώστε να εκμηδενίζονται οι απώλειες στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής της ενέργειας.

Ως περιβαλλοντικά έργα, οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ οφείλουν να ακολουθούν τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά κριτήρια τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση λειτουργίας τους με γνώμονα την εκμηδένιση τυχόν προβλημάτων.

Το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΕΧΠ) για τις ΑΠΕ οφείλει:

- να προωθήσει την εγκατάσταση έργων ΑΠΕ εκεί όπου είναι διαθέσιμοι οι αντίστοιχοι φυσικοί πόροι (άνεμος, ήλιος, γεωθερμικά πεδία, βιομάζα κλπ),
- να προσδιορίζει με σαφήνεια τις περιοχές οι οποίες αποκλείονται από την εγκατάσταση ΑΠΕ, καθώς και τους λόγους αποκλεισμού τους,
- να ορίζει ρητά ότι σε κάθε άλλη περίπτωση η εγκατάσταση των ΑΠΕ αποτελεί δεδομένη προτεραιότητα σε όλη την υπόλοιπη επικράτεια χωρίς την παραμικρή επιφύλαξη,
- να έχει ως στόχο την ικανοποίηση των σημερινών και μελλοντικών συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

Τυχόν “κατά περίπτωση” αποφάσεις, πρακτικά αναιρούν το ίδιο το ΕΧΠ οδηγώντας σε ασαφείς διαπραγματεύσεις, καθυστερήσεις, αδυναμία προγραμματισμού, έλλειψη αντικειμενικών κριτηρίων και ανοίγουν το δρόμο για αδιαφανείς πρακτικές και κρούσματα διαφθοράς.

Ταυτόχρονα, και με δεδομένο τον επείγοντα χαρακτήρα του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών, αλλά και τη μεγάλη καθυστέρηση που έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα για την αντιμετώπισή του, η εφαρμογή του ΕΧΠ οφείλει να είναι άμεση και άνευ περαιτέρω όρων, προϋποθέσεων ή διαδικασιών.

Σε κάθε περίπτωση η Greenpeace και η ΕΛΕΤΑΕΝ χαιρετίζουν την πρόταση του ΥΠΕΧΩΔΕ για το ΕΧΠ και εκφράζουν την αισιοδοξία ότι η δημοσίευση του κειμένου αυτού θα αποτελέσει την αφορμή για μία γόνιμη και δημιουργική διαδικασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων πολιτικών και κοινωνικών φορέων με στόχο το σχεδιασμό μιας αποτελεσματικής κλιματικής και ενεργειακής στρατηγικής.

Είμαστε έτοιμοι να συμβάλλουμε στη βελτίωσή του με εποικοδομητικά σχόλια και παρατηρήσεις.

Με βάση τις ανωτέρω αρχές, επιθυμούμε να σχολιάσουμε τα ακόλουθα για το προτεινόμενο από το ΥΠΕΧΩΔΕ, ΕΧΠ :

1. Το ΕΧΠ πρέπει να περιέχει ρητές διατάξεις που θα εξασφαλίζουν την άμεση εφαρμογή του. Δεν πρέπει να υπάρχουν περιθώρια για παρερμηνείες σύμφωνα με τις οποίες η αδειοδότηση νέων έργων ΑΠΕ προϋποθέτει την προηγούμενη ολοκλήρωση πλήθους νέων γραφειοκρατικών διαδικασιών.
2. Η όποια προτεινόμενη κατηγοριοποίηση του χώρου της επικράτειας, πρέπει να έχει ως αποκλειστικό στόχο τη μέγιστη διείσδυση ΑΠΕ στο ελάχιστο δυνατό χρονικό διάστημα, και όχι τον περιορισμό της με τη θέσπιση μη επιστημονικά τεκμηριωμένων περιορισμών.
3. Με δεδομένες τις ταχύτερες τεχνολογικές εξελίξεις, το προτεινόμενο ΕΧΠ πρέπει να αποφύγει την όποια εμπλοκή σε τεχνικές λεπτομέρειες οι οποίες πιθανότατα θα ανατραπούν σε μικρό χρονικό διάστημα. Οι προτεινόμενοι περιορισμοί πρέπει να είναι σαφείς και να μην επιτρέπουν ερμηνείες κατά το δοκούν.
4. Το ΕΧΠ πρέπει να διευκρινίζει ρητά ότι η αναφορά στο επιτρεπόμενο πλήθος Α/Γ κάθε περιοχής αποτελεί θεωρητικό μέγιστο, το οποίο στην πράξη περιορίζεται πολύ (έως και κατά 80%) λόγω πλήθους περιορισμών (π.χ. τεχνικοί περιορισμοί, μορφολογία, αδειοδοτικοί περιορισμοί, πραγματικό αιολικό δυναμικό, δίκτυα κλπ.). Το ΕΧΠ πρέπει να ορίζει την ελάχιστη ισχύ που οφείλει να εγκατασταθεί ανά περιοχή ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της χώρας για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Η κάθε περιοχή θα δικαιούται – ακολουθώντας σαφή κριτήρια – να προχωρήσει σε επέκταση αυτής της ελάχιστης εγκατεστημένης ισχύος.
5. Το προτεινόμενο ΕΧΠ δεν αντιμετωπίζει συγκεκριμένες τεχνολογίες ΑΠΕ όπως οι ηλιοθερμικές εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίες μάλιστα ενισχύονται από άλλα νομοθετήματα (Ν 3468/06) ή και άλλες τεχνολογίες για τις οποίες δεν έχει ακόμη εκφραστεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη χώρα μας.

Τέλος, θα αναμέναμε το προτεινόμενο από το ΥΠΕΧΩΔΕ Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ να αποτυπώνει –έστω και σε επίπεδο πολιτικής δέσμευσης- το όραμα της Ελληνικής Πολιτείας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την εξοικονόμηση ενέργειας και την προώθηση των ΑΠΕ, και κυρίως να συμβαδίζει με την ανακήρυξη από την Ελληνική Βουλή των έργων ΑΠΕ ως έργων Δημοσίας Ωφέλειας που έχει γίνει από το 2001.